

L'ESQUELLA

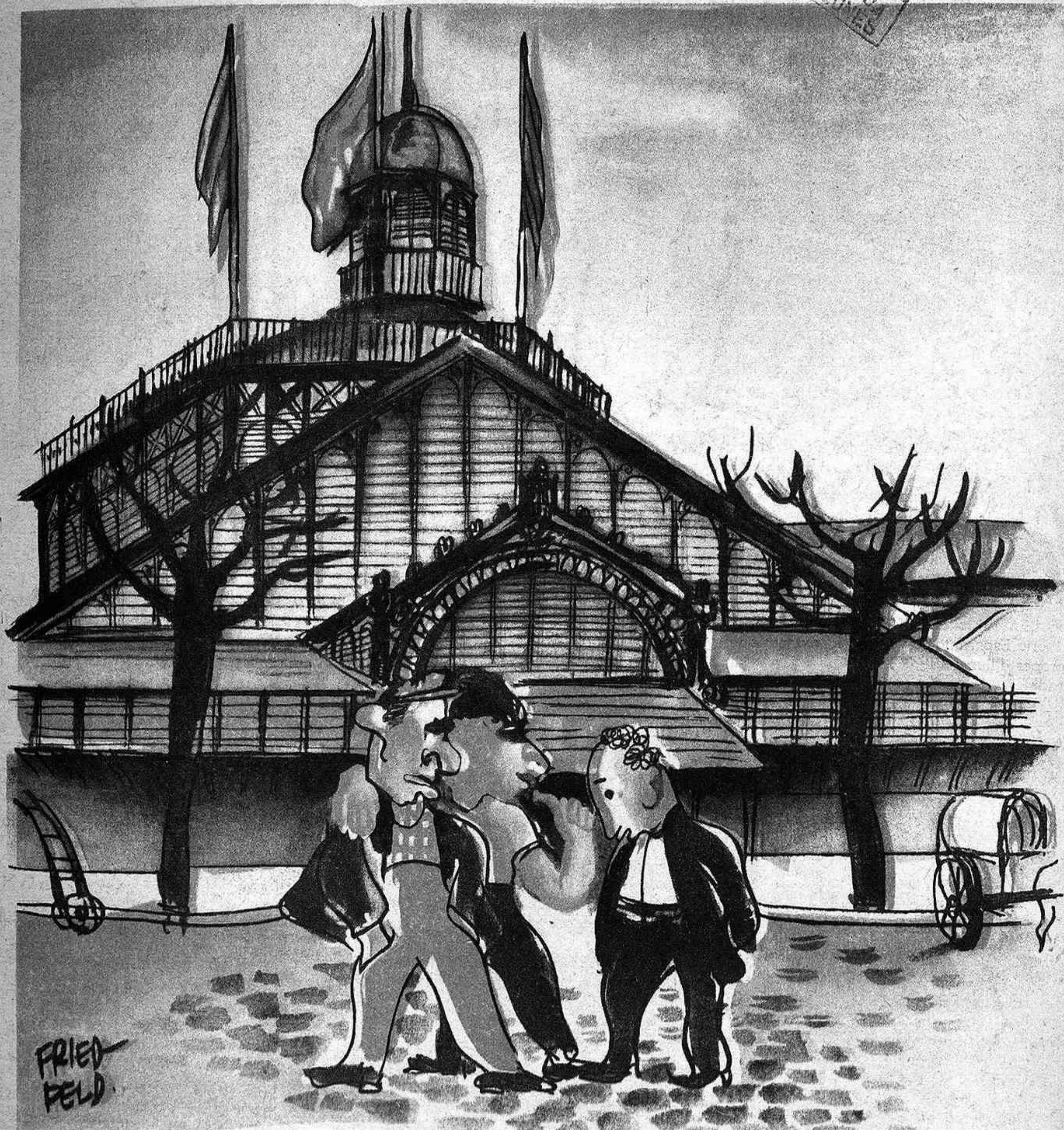
DE LA TORRATXA

REDACCIÓ: ARAGO, 290
TELÉFON 23994

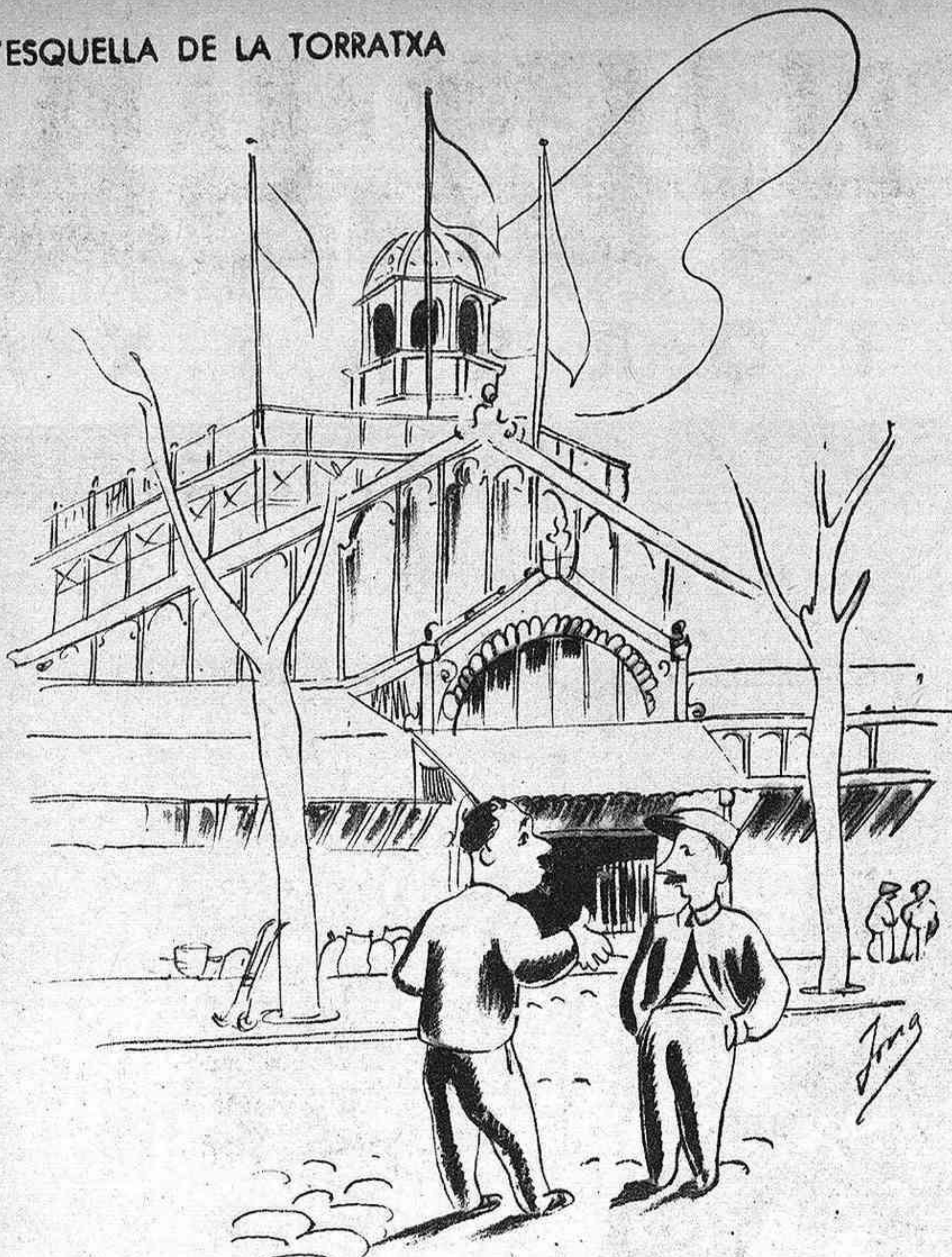
ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DEL MIG, 17
TELÉFON 19937

BIBLIOTECA DE L'ATENEU BARCELONÉS

TRENTA CÈNTIMS

-Aquí només hi ha dues sindicals: la que pot treballar i la que no pot treballar.
 -Per altra part tots estem per la unitat.

—Ara amb la unitat ja és mercat lliure.

T E A T R E S

TOT UN «MISTERO»...

De «La Publicitat» de diumenge passat: «Iberia Esperanto-Servo» ens fa avinent que el proper dilluns, dia 21, a les onze de la nit es radiarà des de París el drama en tres actes del malaguanyat Adrià Gual i traduït a l'esperanto per l'eminent esperantista Frederic Pujulà i Vallès, «Mistero de doloro».

Tradicionalment, el senyor Gual està carregat d'enemics. Però de criticar-lo, a donar-lo ja per mort...

Ara, si els autors de la nota volen dir: malaguanyat per a ésser traduït a l'esperanto, en això d'acord: Hi surten perdent el senyor Gual i l'esperanto. Traduir en Gual a l'esperanto, és ploure sobre mullat. Cosa naturalíssima tractant-se de l'autor del «Mistero de doloro».

L'HOME DEL QUAL ES PARLA

Fa vuit dies Enric Borràs anà a l'Olympia a fer un «bolo» amb «El Alcalde de Zalamea». Es a dir, que els artistes del Teatre Català de la Comèdia només estan a precari en aquest teatre, i de tant en tant surten a aprofitar una funcioneta castellana.

El Delegat oficial al Teatre Català de la Comèdia, que fou el qui autoritzà el «bolo» del primer actor, després fou reconvingut pels seus superiors. I ja tenu el senyor Cumelles anant a demanar per tots els sants a en Borràs que no digués que anava a l'Olympia amb el seu assentiment.

Per cert, que en Cumelles feu aquesta visita a en Borràs a la nit, i al domicili de l'actor:

Així que hi arribava, sonaren les sirenes d'alarma. I, oh, fatalitat! El timbre de casa l'actor —una torreta als afores— no sonava. I en Cumelles, mort de por, hagué d'aguantar a la intempèrie l'hora i mitja que durà l'alarma.

ELS DOS SAVIS...

Ha estat fallat el Concurs de Teatre Català, i, naturalment, el que ha fallat ha estat el Jurat.

Segons el difunt Jurat del Premi Iglésies, a Catalunya no hi havia ni un trist autor teatral. Segons el Jurat d'ara, tenim un grupat d'excel·lents autors catalans.

Proposem, simplement, un careig-controvèrsia a celebrar entre els Presidents dels respectius Jurats, senyors Josep Pous i Pagés i Avelí Artís.

N'hi hauria per a llogar-hi cadires. Cosa que no passaria si es tractés de representar les comèdies d'aquests dos senyors.

TOT TE SOLUCIO

Un popular i jove baríton ha estat detingut per no observar exactament els seus deures militars.

Però el jove i popular baríton ha de cantar unes funcions de compromís. Conflictel

Conflictel solucionat elegantment. La policia acompanya l'artista als assaigs, i espera que acabi per a tornar-se'l a endur.

El dia de la funció, podran posar: amb el concurs del baríton Fulano de Tal, cedit galantment per la policia.

PIC I REPICÓ

«Tu mujer es cosa mía» ha fet cent representacions al Principal Palace. Després diran que el teatre està en crisi...

Pitjor que en crisi! El teatre està en plena subversió. Com si ja l'haguessin invadit els nazis.

★

Sortosament, ara, al Teatre Barcelona, anuncien Lope de Vega.

Però, pot succeir perfectament una cosa: que el públic no s'adoni que es tracta de Lope de Vega. Aquests actors i aquestes actrius ens tenen acostumats a tantes sorpreses!...

★

Per exemple, una sorpresa: els ulls de la senyora Maria Vila. Sorpresa per qui no hagi vist mai la il·lustre actriu catalana. Nosaltres, la pintura d'aquells ulls ens la sabem ja de memòria.

Vostè té ulls de dona fatal. Vostè té uns ulls fatals, d'aquells que es veuen una vegada i no s'obliden. A l'hora de tornar al teatre, un se'n recorda... i se'n va al cinema.

★

Hipòlit Làzaro no vol cantar al Liceu. El tenor vol cantar l'«Aida», i la direcció artística del teatre vol fer-li cantar la «Marina».

Un diari ha demanat que Làzaro, si no vol cantar sigui empresonat.

Nosaltres eixemplem la mesura. I demanem la presó per a molts dels que canten.

★

¿Per què hi ha tres primers actors en la capçalera d'aquest teatre?

Doncs, possiblement perquè no n'hi ha cap. Ja veuen si és senzillíssim.

★

No han vist «Lady X» al Tívoli? Nosaltres tampoc. Els temps són prou calamitosos per a no afegir-hi encara més desgràcies.

A la zona facciosa ha estat descobert el complot dels M. Z. A.

Notícies de Salamanca diuen que a l'Espanya «nacionalista» ha estat descobert un complot seriós contra la seguretat de l'Estat.

Es tractava d'una vasta organització roja, que tenia els seus membres escampats per tot el territori. Els individus afiliats al complot acostumaven a viure solitàriament, en unes casetes de fusta situades a les afores de les poblacions.

Els conspiradors —entre els quals hi havia moltes dones— es lliuraven a una intensa campanya propagandística. Especialment, cercaven nous adeptes a llurs doctrines entre els viatgers dels ferrocarrils. Al pas dels combois, els conspiradors es situaven al costat de la via i agitaven una bandereta vermella.

La brigada especial de contra-espionatge ha practicat nombroses detencions. Hom creu tenir tots els elements necessaris per a articular la descoberta total de l'organització. Entre els detalls curiosos que avui poden fer-se públics hi ha la singular contrasenya que havia adoptat la banda. Són tres inicials: M. Z. A., que es troben pintades en les cases dels conspiradors, impreses en la documentació incautada i repetides en molts objectes, parets, rètols, etc.

La policia cerca activament el significat d'aquestes tres lletres misterioses.

EDITORIAL

Austria i la No Intervenció

Els alemanys han invadit Austria, no més que per restablir l'ordre, l'ordre alemany, naturalment.

Abans de la famosa entrevista de Hitler i Schusschnigg a Berlín, de fa unes setmanes, sembla que a Austria, si no ens falla la memòria, hi havia un ordre gairebé absolut i sobretot absolutament respectable.

Era un ordre que començà a establir Dollfuss, contra el poble, que amb instint prodigiós de la justícia, s'agitava neguitós contra l'amenaça alemanya.

Dollfuss tractà vanament de dissimular aquesta amenaça, fent el joc dels que, no gaire més tard, l'havien d'assassinar.

Schusschnigg va heretar la consigna de Dollfuss, i va aconseguir un ordre que ara han assassinat els mateixos que mataren Dollfuss.

Com a compensació, Schusschnigg va ésser arrossegat materialment a la comminària entrevista de Berlín, i allí fou alterat

«substancialment» l'ordre que hi havia a Austria.

La comminació del «führer» pintor austríac que «fuhrereja» a Alemanya, provocà la reacció del Front Patriòtic i dels obrers i el poble tot de la dissortada veïna dels bàrbars d'Europa.

Aleshores tot fou cosa senzilla: contra aquest desordre, que no era ni més ni menys que l'expressió més sagrada de l'ordre que dimana del bescantat dret internacional, en defensa de la sagrada independència d'Austria, Hitler concentrà a les fronteres les divisions de camises brunes, mobilitzà els avions de Goering, que són els mateixos que metral·len i assassinen dones i infants a Espanya i que, precedits d'aquest repugnant prestigi, volaren sobre Viena, mentre el Govern Schusschnigg era obligat a depositar la seva autoritat a mans de Seiss Inquart, l'esbirro de Hitler a Austria.

L'últimàtum de Hit-

ler, recolzat en la formidable coacció de la força bruta, abatí en unes hores Austria.

En unes hores que transcorrien mentre Ribbentrop dinava amb Chamberlain a Londres i a França es feien llarguíssimes gestions per a resoldre una inacabable crisi ministerial.

I el Comitè de No Intervenció?

Vostès diran, ¿què té que veure tot això amb el Comitè de No Intervenció? Si aquest Comitè s'ha constituït per tal de no intervenir, on intervenen els que intervenen en tot i fins i tot en el mateix Comitè on tenen legítims representants!

Exactament és així com vostès ho pensen i gairebé sempre pensant així pensen vostès el que fatalment esdevé i esdevindrà.

Nosaltres només volem arribar a aquesta conclusió, d'acord amb els nostres lectors i fins i tot amb aquells nombrosíssims lectors que ni tan sols ens llegixen.

Entesos?

alloza

LA UNITAT

—«Roda el mon i torna al Born».

TOT PER LA UNITAT

El Mercat Central Sindical de Fruites i Verdures

Una carta contestant a les declaracions del Conseller de Treball Rafael Vidiella

Hem rebut la següent carta en la qual l'autor, per un descuit involuntari, s'ha descuidat d'estampillar la seva signatura, però que les marques digitals autentifiquen suficientment:

«Señor director de LA ESQUELLA:

Compañero director: Supongo que habréis

leído las incalificables insidias de un tal Rafael Vidiella, que se dice a sí mismo Consejero de Trabajo de la Generalidad de Cataluña, y que publican los periódicos afines más o menos a tu ideología, sobre unos supuestos abusos de que se quejan unos indeseables del Mercado Central Sindical de Fru-

tas y Verduras, o sea el Born. Se necesita tener bien poca cantidad de masa encetólica en la mollera y una médula hecha cisco por los placeres matrimoniales, para calumniar de esta guisa a unos compañeros que, dignificados y fortalecidos en las ideas de Euzkain y Martí Ibañez, en el amor libre y en la

práctica de la trefología del limón, el ajo y la cebolla del profesor N. Capo, cumplen con sus deberes sociales y laboran sin descanso dominical por la unidad sindical.

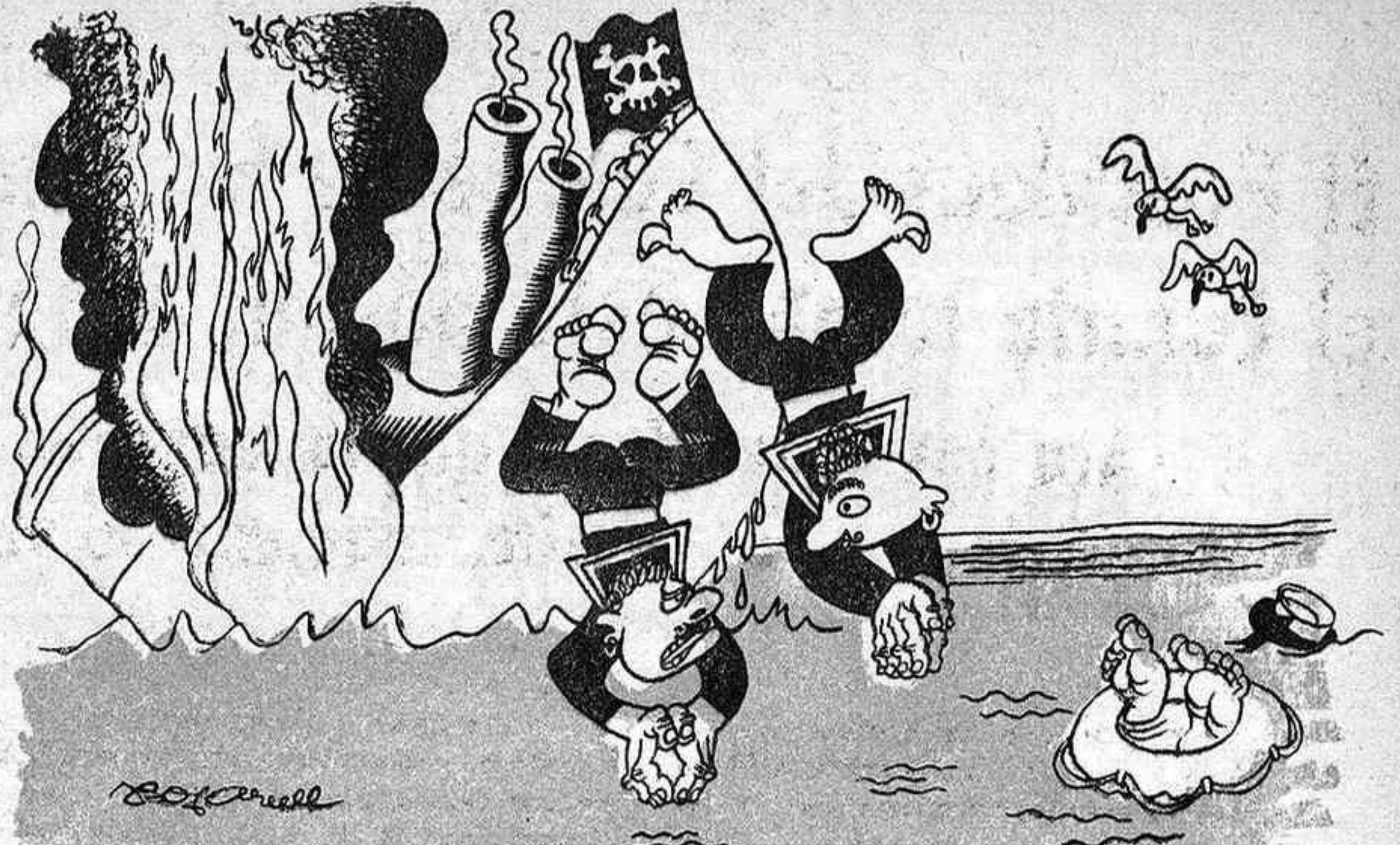
Porque, recapítule usted, y si no tiene las glándulas de secreción interna atrofiadas por una vida disoluta cuanto sedentaria, verá que para la unión de dos sindicales sobra una, y si nosotros somos de una, es natural que sobre la otra.

A los compañeros despedidos no se les exigía ningún sacrificio excepcional; simplemente se les pedía que ingresasen en nuestra sindical, de una manera comprensiva y libérrima, para colaborar a nuestra obra de unidad. ¿O es que quizás esperarían estos compañeros a que renunciásemos nosotros, y al decir nosotros queremos decir nosotros, a nuestra magna obra? ¿A quién se debe la organización modernísima del Mercado Central Sindical de Frutas y Verduras? Es evidente que al Ayuntamiento no, porque esa entidad burguesa tenía establecido un régimen anticuado que consistía en la distribución de frutas y verduras. Como si dijéramos el anticuado telégrafo sin hilos. Y nosotros decimos: ¿era lógico que, al pasar de los tiempos subsistiera el craso equívoco? No, el Progreso ha sido siempre radical y al tomar en sus manos esta obra galantemente cedida a los trabajadores por el Ayuntamiento, hemos querido dotarla de todos los avances empezando por hacer del viejo Mercado Central Sindical de Frutas y Verduras, un Mercado Central de Frutas y Verduras sin frutas ni verduras, pero con trabajadores conscientes de lo que representa la unidad sindical.

Y a esta unidad vamos, pese a quien pese, aunque se titule Consejero del Trabajo, porque nosotros, téngase bien entendido, no necesitamos consejos, ni el trabajo tampoco, porque no es concebible, en los trascendentales momentos que vivimos, que haya quien se preocupe de la solución de los conflictos del trabajo, y como en la época de la fenecida burguesía, haga la bromita de las 48 horas, cuando hay el organismo sindical nuestro, y al decir nuestro queremos decir de todos los trabajadores, para ocuparse de ellos.

Y hecha esta advertencia, nada más por hoy.

Tuyo y de la Sindical Única y nuestra.»

PRIMERA PART

Els italians abandonen «Balears».

UNA CONVERSA ENTRE MUSSOLINI I LORD PERTH

S'han donat diverses versions de les converses entre Lord Perth i el senyor Mussolini, versions que han estat fetes a posta per desorientar l'opinió i acumular unes inquietuds on ja n'hi havia d'altres. En efecte; ha estat dit que l'ambaixador britànic es limitava a parlar dels voluntaris enviats a Espanya i no feia referència per a res als canons i avions, quan precisament tot a l'inrevés, o una mica a l'inrevés, ja que ha parlat de les dues coses. El que hi ha, és que, vistes d'aprop, les coses són diferents que vistes de lluny i a través de la premsa. Les interioritats de la qüestió, són molt distintes de les exterioritats, i abans que res s'ha d'ésser comprensiu, que és el que són Lord Perth, Lord Halifax i Mr. Chamberlain.

Sembla, en una paraula, que Muss. lini passa un gran disgust i no hi pot fer res.

O, si no, heus ací el que ens escriu el nostre corresponsal filatèlic a Roma, després de parlar-nos de la família i de les respectives colleccions:

Pel que fa a la visita de Lord Perth al senyor Mussolini, la dona que fa les feines al Palazzo Venezia ha dit a la que fa les feines a casa, que el Duce es queixava a l'Ambaixador anglès que els voluntaris no el volien creure de cap de les maneres. La conversa, reportada per la dona de les feines, fou exactament la següent:

«Retirada de voluntaris? —digué el senyoret—. No voldria altra cosa. No pot pas pensar, senyor Ambaixador, el disgust que tinc. Jo voldria enviar-los a Abissínia a fer de pagès i se m'escapen cap a Espanya. No podeu pas pensar com se m'han tornat de guerrers des que varen salvar Anglaterra del desastre del Piave. No volen saber res de terres, si no és per morir-hi. Afigureu-vos, quin disgust els pares i quina despesa haver d'exportar corones de flors! I el senyor de la visita, que li fa: Home, potser ho podríem arranjar. Els nostres vaixells farien recular als que s'escapessin cap a Espanya i els acorralarien cap al Canal de Suez. I el senyoret que li contesta tot seguit: No sap pas el que li ho agraeixo, però com a bonificació per la concurrència que hi hauria en aquell canal, ja me'l podria regalar. Quan els xicots d'Itàlia sabessin que és seu i ben seu, no es cansarien de passar-hi i traspasar-hi. Ara, és clar, no es troben a casa seva i els sap greu molestar, i com que a Espanya els han

Els canons i avions legionaris també són voluntaris

convidat, sap?, volen correspondre. Aleshores aquell senyor anglès li parlà dels avions i el senyoret li contestà amb uns grans escarafalls: Que no ho sap? Doncs, miri, em fugen dels dits i se'm fan legionaris. Els avions surten de l'aeròdrom dient que van a comprar un paquet de cigarretes i on van és a fer cua a l'oficina de passaports; jo vaig posar-hi urbans perquè els tornessin a la família, però ara ja ni prenen passaport; el que prenen és el vol. Prou els diem tites, tites, però res, ells se'n van a Espanya. El senyor anglès aleshores li digué que els canons no volen, però el senyoret li contestà que sí que també volen anar a Espanya, i aquell senyor que li fa que com hi poden anar sense ales i el senyoret que li contesta que tiren un tiro amb la bala lligada al carro; la bala se l'enduu i saltant, saltant, arriben al port i, com que tenen canó, és clar, amenacen el capità del vapor i el capità del vapor s'espanta i els deixa pujar i els porta a Espanya a fer de voluntaris, de manera que veig difícil de convence'ls que tornin, perquè, sap, com que són canons, s'hi tornarien. Ja li dic jo que n'hi ha un bull i no veig pas manera d'arranjar-ho. Aleshores el senyor que feia visita li ha dit si en comptes de fer les emissions de propaganda als àrabs no podrien fer unes emissions dirigides als italians absents de la pàtria i aleshores potser tornarien per no sentir-les, però el senyoret li va dir no no se'n fíli, perquè els rojos ho han provat i no han aconseguit res i això que no els poden pas donar programes més dolents. I jo he deixat d'escollar perquè l'esquena em feia mal de tan estar ajupida, perquè una servidora no està acostumada a escollar darrera les portes; això sí que no!

Heu's ací, doncs, la situació tal com es planteja, ens diu el nostre corresponsal. Malgrat la bona voluntat del Duce, no hi ha manera de fer la retirada del material de guerra. Contra els canons no hi ha més que els canons i, havent-se declarat voluntaris als canons de l'exèrcit, només se'l pot amenaçar amb els canons de l'Església, que sembla que Lord Perth demanarà al Vaticà. Pel que fa als avions, sembla que s'estudia una fórmula i és oposar a l'avió, arma moderna, l'avió, que té un arsenal de bons consells, i a l'aviació, l'avia Ció, que té una botiga de fideus i macarrons a la cantonada de la residència de l'ambaixador britànic.»

El President del Comitè de No Intervenció declara que el Comitè també està decidit a No Intervenir a Austria

«Ara ens hem adonat que la garantia de la independència austríaca era escrita damunt d'un tros de paper!»

diu Mr. Chamberlain

Londres, 15. — Amb la tramesa de l'energica protesta de Mr. Chamberlain a Hitler es considera definitivament vençuda la resistència alemanya a subjectar-se a la lletra i l'esperit dels tractats. Es per això que l'opinió pública ha fet un respir d'alleujament, alleujament del qual no participa, desgraciadament, Lord Plymouth que, per tal de treure's una mica de pes del damunt, ha convidat a un petit te els periodistes que fan informació en el Comitè de No Intervenció.

—Ja ho veieu —els ha dit entre torrada i torrada amb mantega—; sempre som nosaltres els que rebem. Després d'Espanya, ens toca rosegat l'os d'Austria.

—Però si a Austria ja no hi ha cas! —li ha fet un periodista suec; si ja està tot llest!

—Les aparences enganyen; mai no són el que aparenten i perquè aparenten és pel que se'n diuen aparences. Però el Comitè de No Intervenció ha d'obrar sobre realitats i no pas sobre aparences, i si el Comitè de No

Intervenció ha d'ésser el que és, ha d'intervenir ell perquè no intervinguin els altres. **To be or not to be; that is the question.** La qüestió és d'ésser o no ésser; de vida o mort, o sigui, mort per a Austria i vida per a nosaltres. Alemanya, és cert, ha ocupat Austria; no vol pas dir això que hagi intervingut, perquè un ministre austríac va demanar que intervingués a Hitler, que és també austríac. De manera que la qüestió queda circumscribida dintre els límits de la família austríaca. Si Hitler hi ha tramès tropes alemanyes i no austríques, és perquè tenia les primeres més a mà i les segones no l'haurien obeït. De manera que en realitat és Austria la que ha intervingut a Alemanya i que continuï aquesta intervenció és l'única cosa que hem d'evitar. Per ara ja hem aconseguit que el conflicte s'estengués convencent Anglaterra de la necessitat de la No Intervenció. M. Blum també ens ha comprès i la seva fidelitat als principis del nostre Comitè ens omple d'orgull.

—I els de la Societat de les Nacions?

—Els principis de la Societat de les Nacions han estat mal interpretats. Les nacions petites s'havien fet unes il·lusions completament gratuïtes, i en la nostra època ningú no fa res gratuïtament. Les petites nacionalitats serveixen de sempre, com l'aviram, per celebrar les festes. Que ve la festa major? Es maten un parell de pollastres; que hi ha perill d'una guerra? es maten un parell de petites nacions. Es en aquesta matança que nosaltres vèllem perquè no hi intervinguin els veïns, i així mantenim la pau del veïnat. Quant a l'aviram, no tenim nosaltres la culpa si no té consciència del seu destí històric.

—Però, i la justícia i el dret?—féu un reporter holandès.

—Ja el veig venir—contestà Lord Plymouth. —Vostè defensa ara els interessos del Turisme de Justícia Internacional de La Haia.

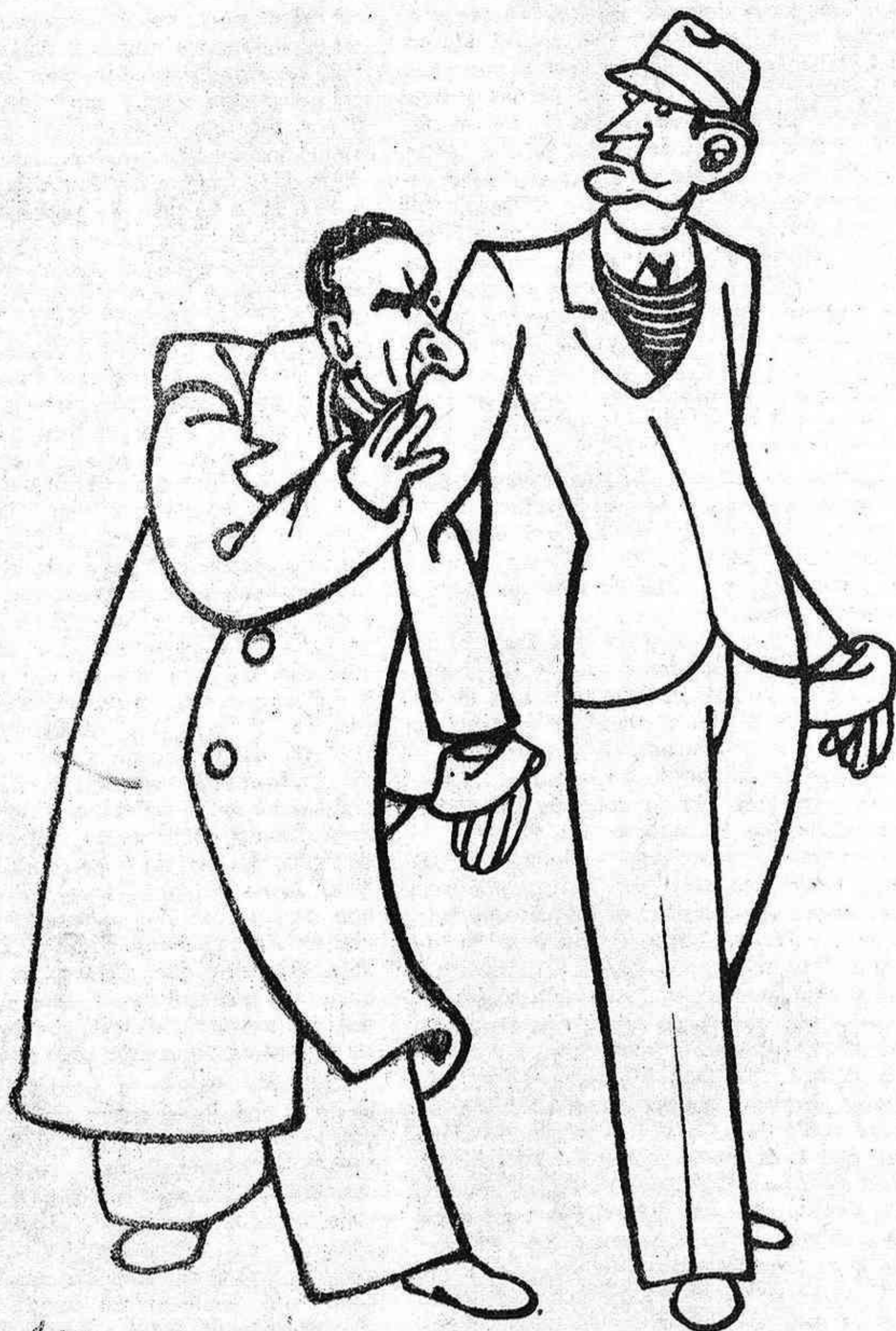
—Perdó, Tribunal.

—Bé; vostès en diuen tribunal, però nosaltres ja ens entenem. La justícia i el dret, entre nosaltres, no són més que el que els espanyols en diuen **zarandajas**. Quantes vegades ha vist en la Història que la justícia i el dret triomfessin? Ja estariem frescos! Es clar que, en certa manera, això salvaria molts caps de bestiar que els tigres ens maten a l'Índia. Però a canvi d'això tenim el Transvaal i altres coses i sempre és una compensació. I a més, heu vist mai cap vaca que es mengi un tigre? I si no, recordi's que els espanyols tenen un verset que haudria d'estar gravat damunt la porta del vostre famós Turisme Internacional de La Haia.

—Tribunal.

—Com vulgueu. Els vers diu:

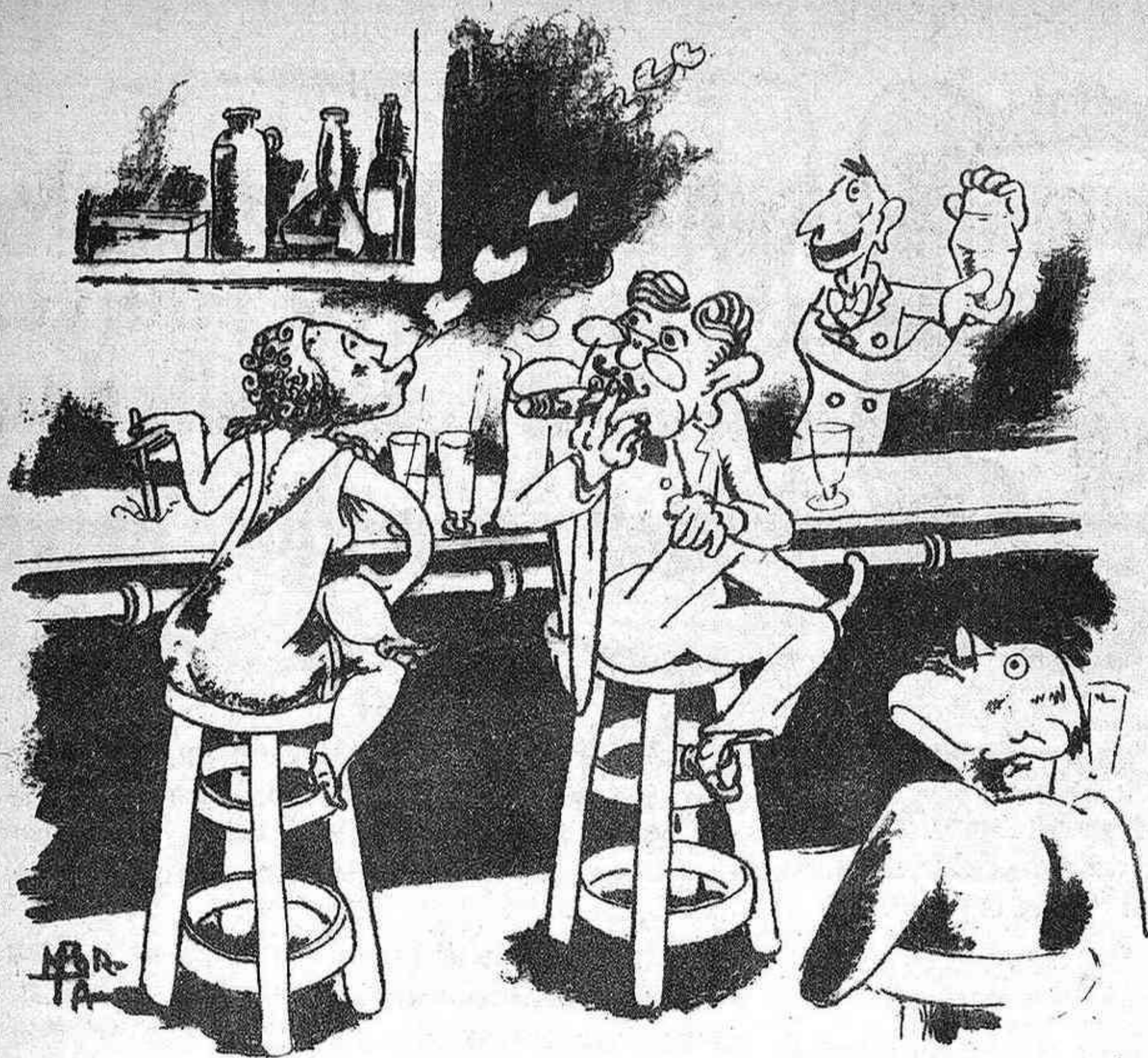
Vinieron los sarracenos
y nos molieron a palos.
Que Dios ayuda a los malos
cuando son más que los buenos.

A. Pa.

NOUS RICS

—Noi...! Quina olor de xocolata fas...!
—Es que me'n poso unes gotes al mocador.

—No és estrany que et trobi tant envellit; si el 19 de juliol tenies 23 anys i ara en tens 40...

Dit això, penseu si ens embolicarem a intervenir a Austria, amb tants alemanys com hi han entrat! Encara rebríem, i hem de vetllar per la pau i no pas per la guerra. Però, de totes maneres, no creguéssiu pas que el no intervenir no ens doni feina! Perquè si s'intervingués, nosaltres estariem ben descansats; és no intervenint que hem de treballar!

DECLARACIONS DE MR. CHAMBERLAIN

Sortint del te de Mr. Plymouth, plens d'optimisme en veure la pau tan ben assegurada, els periodistes anaren al n.º 10 de Downing Street, on Mr. Chamberlain, l'home del clavell vermell, els tenia convidats a un altre te.

—Ja ho veieu—començà, entre torrada i torrada, el primer ministre—, que tot i ésser diumenge treballarem el te amb pastes com si tal cosa. I és que la situació europea s'ho mereix. Quines notícies tenen, vostès, que són periodistes?

—Que el Comitè de No Intervenció ha decidit intervenir.

—Com! Què em diuen ara?

—Sí, senyor; ha decidit intervenir no intervenint, que és l'única manera que pot intervenir.

—Ah! Quin pes em treuen de sobre. Em pensava que volia intervenir.

—Després hi ha la qüestió d'Austria.

—Què passa a Austria?

—Sí, miri, que hi ha entrat l'exèrcit alemany i Hitler ha fet l'Anschluss.

—Ah, ja! Una qüestió d'art sense cap importància, Hitler és pintor. Miri, quan jo era jove, Millet, un altre pintor, francès, també va fer l'Anschluss. És clar que Hitler és un mal pintor. Per això nosaltres hem protestat i en canvi no vàrem protestar de l'Anschluss de Millet. L'únic que n'ha protestat és el pintor Dalí, però és un pintor boig i no un home d'Estat prudent que, encara que s'assemblin, no són la mateixa oca.

—Però, i la garantia de la independència d'Austria, què?

—Que no sap el que ens ha passat? Doncs miri, que ha resultat que l'havíem escrita en un tros de paper! Res, una distracció que qualsevol pot tenir.

—Una altra vegada facin-ho sobre uralta.

—Veu? És una idea. Però ara el que ens preocupa és la qüestió d'Espanya.

—Ah, sí? Finalment!

—Sí; aquest país, que no acaba de facilitar-nos la nostra més enèrgica protesta. Austria ha estat més comprensiva i per això ens mereix més simpaties, pobreta,

Correu i remeneu

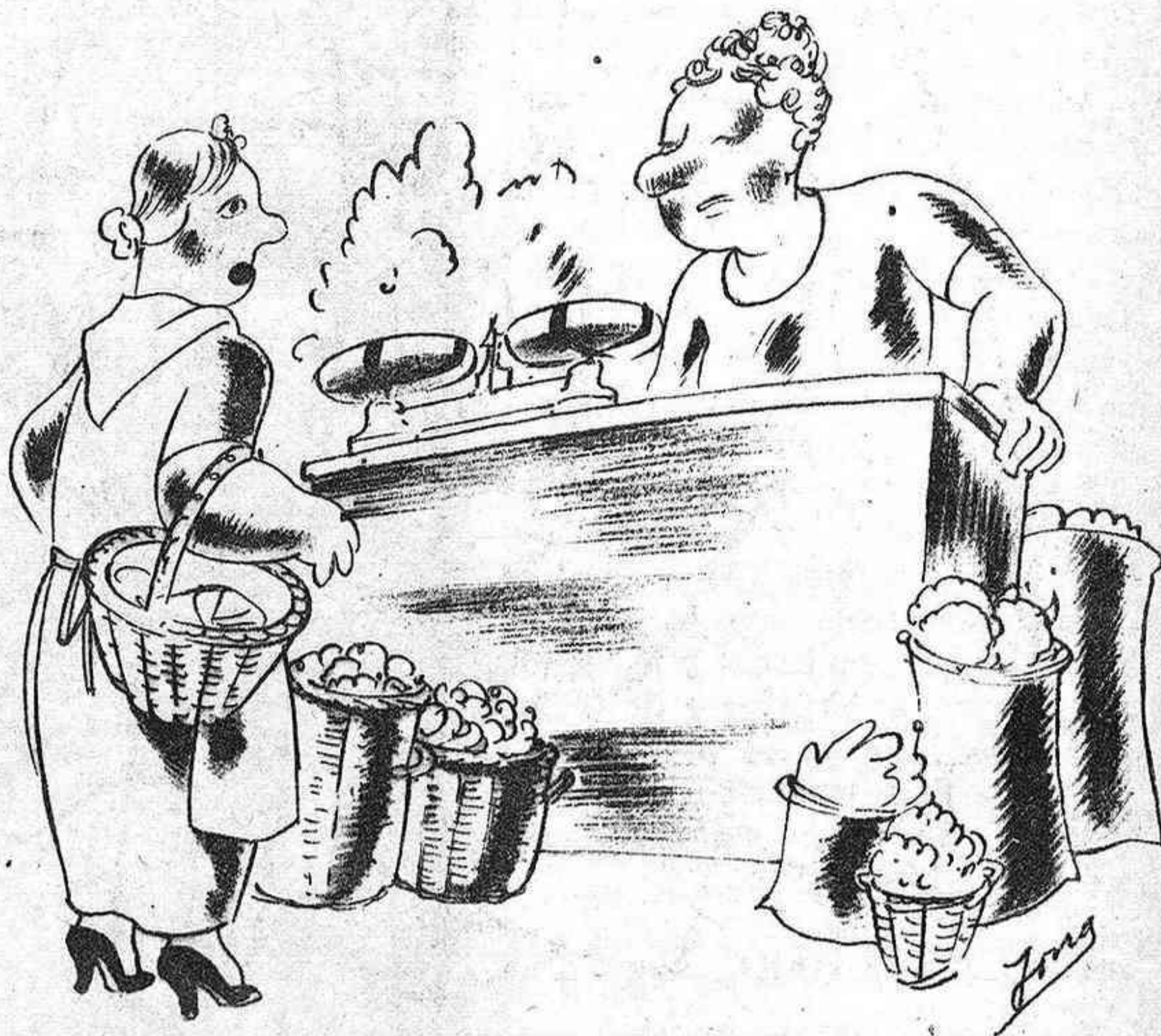
Gatnegre. — Es una mica ingenu.

Recabrana. — El vostre «Orgull de signatura» està bé, però políticament no diu res.

Alai. — Aprofitarem la idea de la història. Vol fer el favor de venir a cobrar?

Men-Nin. — Amb el seu permís, aprofitarem la idea.

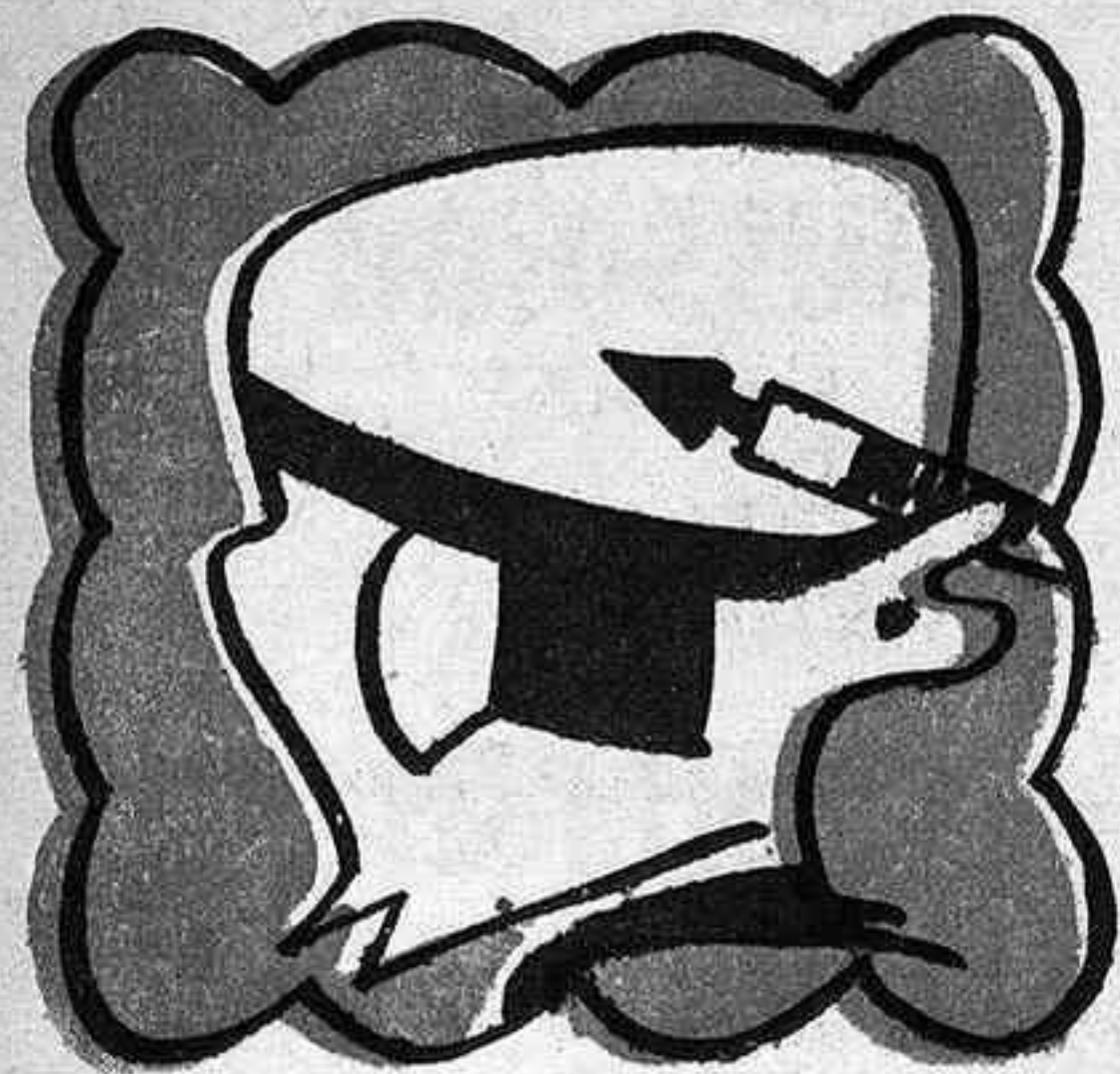
Lluís Lunàrregui. — Ché co... rreligionari, Visca València! Molt bé el vostre periòdic.

—Què té tomàquets?

—Sí.

—De quina sindical són?

Amb D'Annunzio, desapareix més cara meitat del propi Mussolini

Un ull de la cara li cal genial poeta de Fiume posar els ciments del xantatge universal que esborrant tot sol el "Duce" trànsfuga socialista

CONSTERNACIO AL VITTORIALE

Cardone Riviera (Brèscia), 2. — A dos quarts del vespre d'ahir morí el poeta Gabriel d'Annunzio.

★

L'hoste misteriós de l'inquietant i fantasmagòric refugi del Vittoriale acabà de sopar i es retirà a prendre cafè a la cambra mortuòria, que com se sap tenia preparada amb caràcter permanent, d'ençà que el seu entranyable enemic Mussolini li concedí la gràcia de viure en completa llibertat, sense sortir d'aquest vell punt d'exili que prèviament li havia determinat.

El poeta acostumava prendre cafè assegut dins d'un bagul mortuori, entre quatre blandons, on, fent-se el viu feia veure que era mort i ensems que tant se li enfumia el món dels morts i la «pompa e vanità» dels vius.

Ahir, en fer, com cada dia, aquesta brometa, començà a dir: «Ail què tinc! Ai què tinc!», i morí com un angelet.

Després de posar amb gran serenitat la tapa al bagul, ell mateix apagà en quatre bufits els quatre blandons que el voltaven i tancà els ulls per tota una eternitat.

Hem dit que tancà els ulls fent ús d'una frase feta, tan inexacta com totes les frases fetes que es fan i es desfan, i més i tot en aquest cas concret, puix que fent honor a la veritat, cal aclarir que el príncep de Monte Nevoso no tancà més que un ull i no se'n deixà descuidadament cap d'obert, puix que no calia, car, com tothom sap, era borni...

UN ULL DE LA CARA

Era borni, sí; Gabriel d'Annunzio era borni, a causa d'haver després, pròdigament, un ull de la cara, que

és allò més que hom pot desprendre, com diu aquella dita popular, que diu: «M'ha costat un ull de la cara», i que ara s'empra més del que convindria.

D'Annunzio donà un ull de la cara a la guerra, de cara a la guerra, i es guanyà, a canvi d'aquest vidre, el prestigi de cabdill de les reivindicacions italianes, contra el repartiment del tractat de pau de Versalles, com a «condotiero» redemptorista de Roma, precursor de la rifeta que s'ha buscat Hitler per anar tirant, tirant en el pitjor i més criminal sentit de la paraula, tirant bombes i tirant a fons vaixells anglesos, talment com si fossin sabates descordades, d'aquelles que els pescadors treuen del fons del mar quan s'entesten a pas-

sar les tardes dominicals pescant llaunes de sardines en conserva.

POETA I AVIADOR ITALIA

L'autor de «La filla de Jorio» s'endu a l'altre món la glòria d'haver estat el primer d'allò que ara se'n diu als refugis d'infants «un aviador italià!», i que al Comitè de la No Intervenció en diuen «un voluntari».

D'Annunzio volà un bon dia sobre Viena i deixà anar uns papers amb una soflama que no matava.

No matava perquè el poeta era un bon prosista i la prosa d'aquells papers era correcta literàriament parlant.

Però les idees mai no moren i són perverses menys encara, i els ac-

tuals voluntaris de l'aviació legionària italiana nazionalista de Mallorca, per no reviuire D'Annunzio, cosa que hauria contrariat Mussolini, mancats d'aquella prosa i fins i tot d'aquella poesia, per no perdre el viatge firen bombes incendiàries i explosives que destrocen dones i infants per eternitzar per taules la protesta d'aquell irredemptisme que el sublevat de Fiume instaurà, tot inventant la famosa camisa negra, aquella camisa negra dels «arditi» de D'Annunzio, que Mussolini féu servir després per a realitzar aquell acte que en diuen «ficar-se en camisa d'onze vares», pispant al poeta la pensada genial de la marxa sobre Roma i fent-se l'amo del cotarro sense parar-se en barres, ni en floretes,

que és allò contemplatiu que perd els poetes, àdhuc aquells que són homes d'acció i compren la fama i la glòria pagant-ne un ull de la cara i encara no la troben cara.

A MUSSOLINI LI AGRADA LA MARXA

Aquesta frase amb què els macarrònics homes de la vida classifiquen el masoquisme de les dones que fumen i piquen l'ullet als transeünts que diu:

—A aquesta dona li agrada la marxa. Es íntegrament aplicable als començaments de la carrera desenfrenada d'armaments que està portant a cap com a tal carrera personal el propi Mussolini.

El Duce Benedetto, la pronuncia ingènucament, tot i aplicant-se-la ell, aquesta frase un dia en què Gabriel d'Annunzio, des de Fiume, li explicà els seus projectes. En conèixer Benito el projecte de la marxa sobre Roma, exclamà:

—M'agrada la marxal
I ja hi vàrem ésser.

Després, aprofitant que el poeta badava, triant les plomes que s'hauria d'afegir al barret si triomfava, Mussolini va prendre-li la mà i féu la marxa sobre Roma.

MUSSOLINI, USURPADOR DEL TRON DE LA POESIA

El bo del cas és que a Víctor Manuel també li agradava la marxa (qui ho havia de de dir de tot un rei i tan aficionat a la moneda), i fou així que quan Mussolini era a mig camí, el rei el cridà a Roma i li digué amb veu vincladissa:

—Benito! A mi m'agrada la marxal

I ja hi vàrem ésser.

I fou així com Gabriel, que rene-gava de Primo de Rivera perquè desterrà Unamuno, fou ensems desterrat i ha tet una fi, si fa no fa, com aquell don Miguel que «le dolia España».

Entre Unamuno i Franco hi havia un abisme, que era el mateix que separava Mussolini i D'Annunzio.

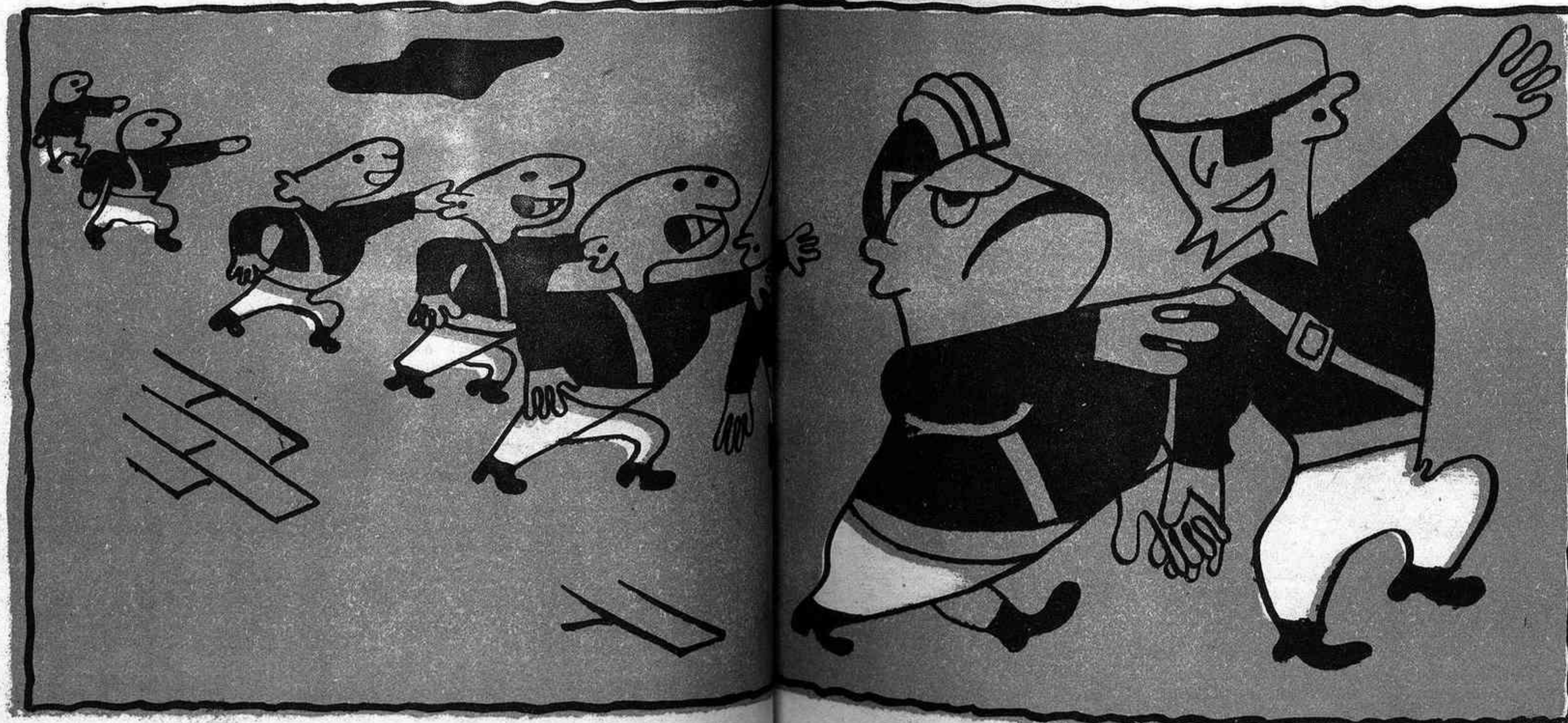
Consisteix, senzillament, en què els poetes mengen flors i els salvadors de la kultura mengen criatures.

Això hi ha molta gent que neix, viu i mor, i no ho acaba de comprendre.

Es el que li passa al mateix Comitè de No Intervenció, però el Comitè, ai las!, no mor.

Com no mor la poesia.

PERE GALLARI

—No sé de què es sorprenen...! A qui se li acut posar un rètol així a la frontera,

De conquesta en conquesta, l'exèrcit alemany dóna la volta al món

Però, ja de tornada, i a les portes
d'Alemanya, Hitler és derrotat per
Alemanya

COMENÇA PER AUSTRIA

Viena, 12.—Les tropes alemanyes arribades aquest matí procedents de Linz i de Salzburg, portaven tanta empena que han passat de llarg de la ciutat.

Han desfilat pel Prater aclamant-se ells mateixos i marcant el pas de l'oca. Després s'han perdut de vista en direcció sud. Abans de perdre's, han deixat instal·lat Hitler a la presidència del Govern Federal.

ANKARA, ENCARA

Ankara, 13.—Tot cantant, cantant, les divisions alemanyes continuen la seva invasió de l'Europa oriental i de l'Àfrica occidental. Han passat el mar Negre i han posat els peus a Turquia. No han pogut violar la frontera,

perquè aquesta es troba reclosa en un harem. (Que hi «harem»!).

De tota manera, arribats que han estat a Ankara, han llegit trenta proclames del «führer» i han enderrocat el govern, instal·lant-hi al seu lloc una sucursal del Tercer Reich, regentada pel general Göring, el qual acaba d'estrenar un flamant uniforme de turc, catifes compreses.

L'INDIA SUCUMBEIX

Bombay, 14.—L'onada alemanya amenaça negar tot el món. L'Índia anglesa ha conegut ja avui la petjada dels invasors germànics. Aquests, amb llur meravellós instint d'assimilació, tot just arribats, s'han posat a fer l'indi.

L'exèrcit alemany ha proclamat führer-marajà a Hitler. En delegació d'aquest, governarà l'Índia el doctor Lei, el qual pensa fer la «lei» als veïns, els jueus de Palestina.

LA XINA ES ENVAIDA

Canton, 14.—L'avanç alemany continua més impetuós que mai. No hi ha frontera que se'ls resisteixi. S'empassen els Estats i les civilitzacions com si fos mantega autèntica. Avui mateix han ocupat Canton pels quatre cantons. Les divisions alemanyes han entrat una mica cansades, degut al treball intensiu. Si

bé és veritat que encara marcaven el pas, ja s'havien menjat l'oca.

Per telegrama, el canceller Hitler ha nomenat President dels trenta-sis governs xinesos al senyor Göebels. El primer acte d'aquest ha estat el de declarar el Japó protectorat xinès. El príncep Konoye s'ha declarat partit per l'eix Berlín-Toma-Toquio.

LA CREU GAMMADA, A LES ILLES HAWAI

Honolulu, 15.—Avui les guitarres haitianes han estat substituïdes per les guitarres alemanyes. El Pacífic s'ha despertat bellicós. Els alemanys, continuant el seu formidable periple, han invadit també les illes Hawai. La bandera de la creu gammada flameja amunt i «Hawai».

S'ha declarat a si mateix governador de les illes Hawai el doctor Funk, fins ara ministre de l'Economia germànica.

A mig matí, els alemanys, no quedant-los ja res per a invadir, han embarcat en direcció desconeguda.

ELS EE. UU., COLONIA DEL REICH

San Francisco, 16.—Els Estats Units no han pogut salvar-se de la crema. L'exèrcit nacional-socialista, procedent de les illes Hawai, avui ha desembarcat en terra americana. El pànic ha estat considerable, però finalment els yanquis s'han convençut que els alemanys volen el seu bé.

Immediatament de desembarcar, von Pape ha agafat un avió i s'ha adreçat a Washington, per tal de proclamar-se President d'aquesta República en la qual compta amb tants bons records.

LA INDEPENDÈNCIA DE FRANÇA, LIQUIDADA

París, 17.—Les tropes alemanyes que fa cinc dies travessaren la frontera austríaca i que han continuat invadint el món, avui han entrat a París, via Asia-Amèrica.

En el moment de la invasió, França presentava el seu aspecte més normal. Adhuc hi havia crisi de govern. Sota l'Arc de Triomf, ha tingut lloc la cerimònia d'imposar la Cinta Blava al coll de Ribbentrop, nou cap del govern francès, per la gesta d'haver batut el rècord de la travessia Nova York-l'Havre, que fins ara usdefruitava el vaixell «Normandie».

Per París circula el rumor que els alemanys, portats per la seva fúria invasora, pensen invadir Alemanya per la seva frontera occidental. Cal acollir amb tota mena de reserves aquests rumors.

ALEMANYA ES RESISTEIX

Berlín, 17.—La notícia que l'exèrcit alemany intentava violar la frontera alemanya ha caigut com una bomba en tot el país. Unànimement s'ha mobilitzat tot Alemanya i, com un sol home, ha acudit a la frontera del Rin per a barrar el pas als bàrbars.

Les divisions nacional-socialistes han restat un xic desconcertades en veure que, per primera vegada en el seu viatge d'invasió del món, un poble els oposava resistència i preferia morir abans que sucumbir.

L'exèrcit alemany ha acampat en terra franca a les vores d'Estrasburg. Alemanya ha jurat que no passaria.

★

Berlín, 17 (urgent).—La batalla era inevitable. El «führer» no podia tolerar que un po-

AQUEST NUMERO
HA PASSAT PER LA
CENSURA

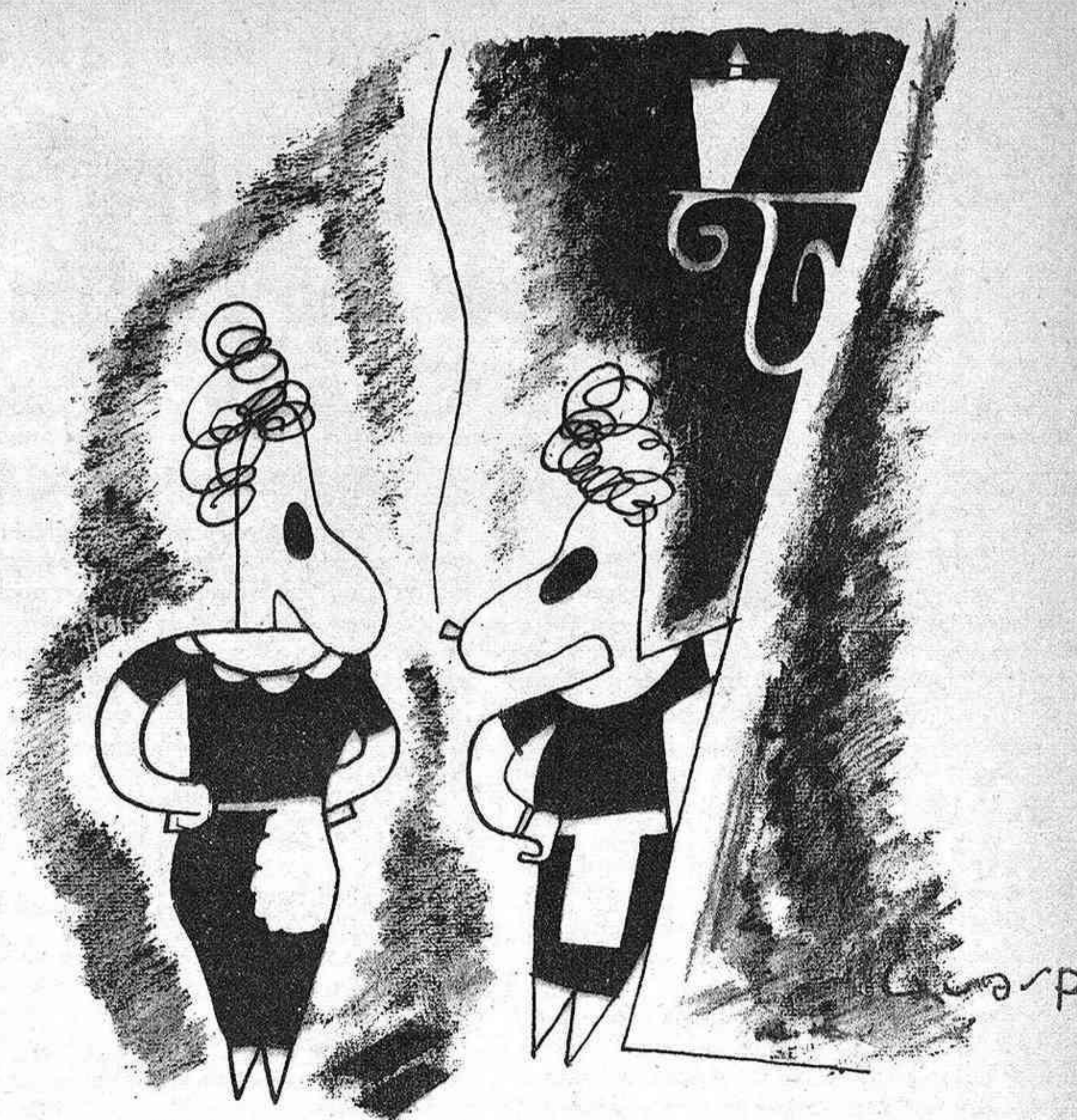
ble es resistís als seus designis. Des de Viena, i per ràdio, ha dit: «Alemanya es recordarà de mi!» I, cuita-corrents, ha anat a reunit-se amb les seves tropes, passant per Budapest, Ankara, Bombay, Canton, Honolulu, San Francisco, Nova-York i París. A cada una d'aquestes ciutats ha recollit el seu representant. Hitler, amb l'estat major complet, s'ha presentat davant de les seves tropes acampades a la frontera franco-alemanya. Ha estat acollit amb grans crits de «heil Hitler!» Es diu que espera el dissabte per a fer-ne una de sonada.

ALEMANYA DERROTA HITLER

Berlín, un dissabte (urgentíssim).—Avui el «führer» ha donat als seus soldats l'ordre d'atac a la frontera alemanya. Tot Alemanya, al crit de no passarani!, ha agafat les armes.

La batalla ha tingut lloc a la Selva Negra. Després d'unes hores de lluita aferrissada, el poble alemany ha vençut. Les divisions de Hitler han quedat més dividides que mai. El «führer» ha desaparegut en el combat i els seus lloctinents s'han fet l'«hara-kiri».

La victòria ha estat celebrada amb grans festes, músiques i lluminàries a tot Alemanya. El poble germànic ha donat un exemple de virilitat a tot el món, en vèncer Hitler, que pràcticament s'havia fet l'amo del planeta.

—Què me'n dius de l'ocupació d'Austria?
—Ocupació? Voldràs dir dormida!

Una "almirable" nota de l'Almirallat anglès

L'únic tripulant estranger del "Balears"

El ministre de Defensa del Govern governamental d'Espanya ha fet públiques diverses notes assegurant que els tripulants del creuer «Balears» salvats pels vaixells de guerra britànics eren en la seva majoria de nacionalitats italiana i alemanya.

Aquest Almirallat té un gran interès a desmentir aquesta versió, car d'altra manera resultaria que Anglaterra no interpreta justament el Pacte de No Intervenció, en no procedir a l'internament immediat dels combatents estrangers al servei dels «nacionalistes».

Els mariners salvats del «Balears» eren espanyols i ben espanyols. La nacionalitat espanyola fou comprovada per tots els mariners britànics, que sentiren com els nàufrags invocaven, els uns, la «madonna» i els altres, a «Goth», exclamacions ambdues del més pur espanyolisme i que no deixen lloc a dubtes respecte a la nacionalitat d'aquells que les profereixen.

Entre tots els sobrevivents del «Balears» el salvador britànic només descobriren a un estranger. Era un home d'aspecte estrany: bruníssim, estatura mitjana, un tipus tirant a africà. En tirar-li un salvavides un mariner britànic, l'estranger exclamà: «¡Leche! M'has dao en el ojo!», paraules estranyes, impossibles de classificar en cap dels idiomes coneguts.

Aquest raríssim tripulant, l'únic estranger que hi havia a bord del «Balears», ha estat posat per l'Almirallat britànic a disposició del Comitè de No Intervenció, el qual pensa treure'n gran partit durant la propera «season» de primavera.

—S'ha fixat el que han fet amb el pobre President d'Austria?
—Sí, noi. L han fet a «miclas».

FRANCO TAMBE HA FET UN PLEBISCIT

Com un sol home l'Espanya nacionalista ha votat per una Austria nazi

Salamanca, 10. — Aquest matí els periodistes estrangers han estat alliberats de l'hotel en què s'estatgen per tal de portar-les a sentir unes declaracions que volia fer amb urgència el generalíssim.

En baixar del cotxe celluar, han estat portats a presència del Cap de l'Estat, que s'estava passejant al voltant del seu despatx, però tan distret i preocupat que, en comptes de fer-ho per terra, quan arribava a la paret s'hi enfilava, travessava el sostre de cap a cap i baixava per l'altra paret. Ja havia ensopagat dos cops amb un quadre i havia estat a punt de caure i tot, quan s'adonà dels repòrters.

—¡Ah! —digué senzillament i en el més pur castellà.

I treient-se les mans de darrera l'esquena, ha ensenyat als periodistes un diari que hi portava.

—Ese Schch-ch-chunga, o como sea, me ha pisado el discurso —continuà—. Pero no le hace: yo voy a decirles a ustedes lo mismo. Y no hay duda que Franco se pronuncia mucho más fácilmente que... en fin, que lo otro, aunque no digan todos mis nombres de nuestra zona y de la roja.

Señores, yo quería decirlo en un discurso y por radio; pero ya saben ustedes que no tengo condiciones radiofónicas y Queipo desnaturaría mi discurso y yo tendría que rectificarlo, a causa de su alcohol, también desnaturizado, pero que él no se molesta en rectificar. Y ya ven ustedes: sus condiciones radiofónicas se le han vuelto radiofónicas.

En fin, qué le haremos: a las penas, cuatro tiros y vamos al grano. Como les decía, ese... ese austríaco me ha pisado; yo también fui a la tumba de Mola para tomar mis

decisiones. Mola está muerto y bien muerto, tanto como Dollfuss; de manera que no se ponga ese niggg tan orgulloso, que estamos tantos a tantos.

Yo también quiero una España libre y alemana, pero además la quiero italiana y mora; independiente de todas esas paparruchas de la libertad, y social, s', señores, y no de esa sociedad de poco más o menos, nada de eso; social de la buena sociedad y de las notas de sociedad; es decir, social; ya lo dice la palabrita. Pero ese Chus etc., quiere una Austria cristiana, y yo la quiero católica, que es más claro, y católica romana y de Berlín y de la Meca. Eso es. En cuanto a la unidad y a la igualdad, no hay que decir que nosotros hemos proclamado que España es Una...

—Una què? —preguntà un periodista.

—Hombre, pues... eso, una. No ha oído usted nunca cantar:

Yo seré

Una pobre ignorante cualquiera.

Yo seré

Más humilde que la primera.

Pues eso; y en cuanto a igualdad, yo también quisiera ser igual a Don Benito y a Don Adolfo, y no puedo. Pues que se jorben los demás y así seremos todos iguales.

—I el plebiscit?

—¿Hombre, cómo lo sabe usted? Pues, sí, señor; el domingo vamos a hacer eso del pelviscito, no plebiscito, que viene de plebe y la plebe, como saben ustedes, es roja. Pelviscito, que viene de pelvis, y ya saben ustedes para lo que sirve.

Voy a preguntarle al pueblo, digo, a la gente, porque el pueblo también es rojo, si quiere: «Una España libre alemana, libre italiana o libre y mora, católica, wagneriana

o musulmana, requeterista o falangista». No será tolerada más que una respuesta. Sí. Ese del estornudo, es tonto, deja que digan que no. Va para él el pollo. Y basta por hoy. Ahuequen.

EL «PELVISCIT»

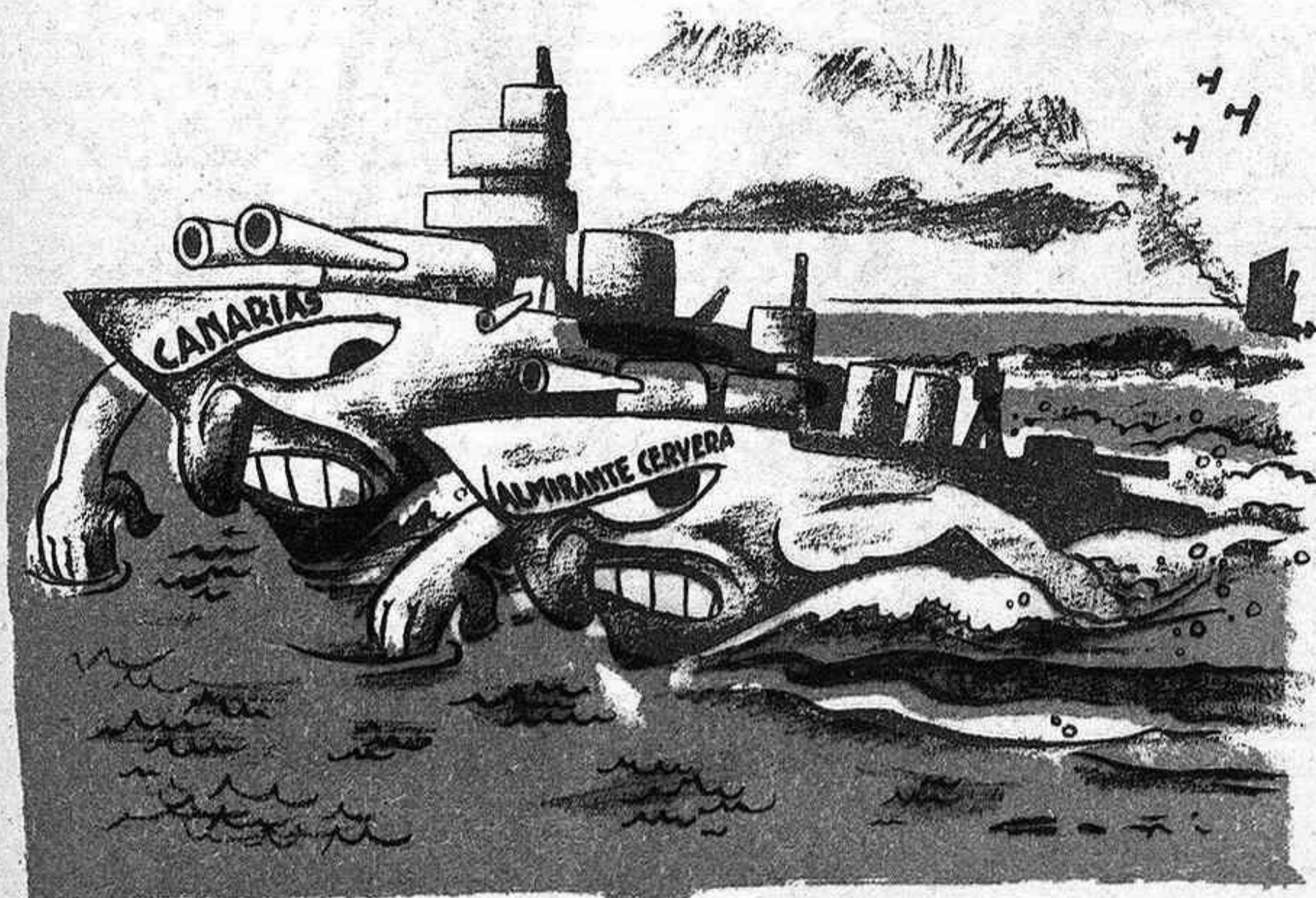
Salamanca, 14. — Amb tota solemnitat, es celebrà ahir a l'Espanya nacionalista el pelviscit anunciat pel generalíssim. Des de primeres hores del matí sortiren els piquets d'execució a patricular pels carrers i a repartir candidatures amb la consigna que el que prengué la papereta fos passat per les armes a domicili. Com és de suposar, ningú no va sortir al carrer i la tranquil·litat va ésser absoluta durant tot el dia. La missa, ni cal dir-ho, fou radiada i el sermó anà a càrrec del Generalíssim. El tema fou l'abast del plebiscit que s'estava celebrant, per tal que tots els súbdits s'assabentessin bé de la importància del gest patriòtic que estaven portant a cap.

—«¡Españoles! —digué el generalíssim—. Poco mereceríamos ostentar el glorioso nombre que me ha servido para apostrofaros, si la tradicional hidalguía que caracteriza a nuestra Patria no correspondiese a la ayuda que en el trance apurado de nuestra Revolución nacionalsindicalista hemos recibido del genial caudillo que guía la Alemania Imperial hacia la guerra mundial y a sus armas, aviones y municiones hacia la guerra de España. Es por esto por lo que, cuando Nuestro Señor Don Adolfo Hitler, que el Dios del Cardenal Gomá guarde, me comunicó sus deseos, le contesté a vuelta de onda que sus deseos serían siempre para mí y para vosotros, voces de mando, y que no esperaríamos más que el «¡mar!» para ponerlas en ejecución.

Esta mañana han sido ejecutados, pues, quinientos marchistas que guardábamos para las grandes ocasiones. Pero no es éste el deseo, el deseo principal, se entiende, de nuestro Fuereer, sino unas simples tapas a la copa del sacrificio del marchismo. Nuestro Señor Don Adolfo, amargado en el fondo de su corazón de hierro bilbaíno por la traición de su patria renegada, hijastra indigna de la gran Patria alemana, desea que sea la España verdadera la que alce la voz y fije la mirada y exprese la voluntad de la falsa Austria. Así, el pelviscito no será, como se había dicho, por una España libre y alemana; sino por una Austria nazi e hitleriana, y a ver quién gana a quién. ¡Todos, pues, a votar! ¡A votar como un solo hombre! Que nadie se mueva, pues, porque yo, que soy el solo hombre, ya he votado por todos, y ha salido triunfante, como siempre, Nuestro Señor Don Adolfo H. Hitler.»

Intrigats els periodistes pel final del discurs, han anat avui a preguntar què volia dir aquella H intercalada en el nom de Hitler. El generalíssim ha estat concís:

—Esta H no quiere decir otra cosa que Heil, que es uno de los apellidos del señor Hitler.

—Ai! Com s'enfadarà Mussolini!

LA SORTIDA DEL LICEU

— Comitè de Control de la casa Palaudarias III

EL GOVERN NACIONAL

QUE ELS SOCIALISTES I COMUNISTES
FRANCESOS HAN FET IMPOSSIBLE

París, 15. — Avui ha estat coneguda la llista del Govern d'Unió Nacional, que els partits minoritaris proposaren divendres passat al senyor Lleó Blum. El Ministeri havia d'ésser el següent:

Presidència: **Adolf Hitler.** (Els dissabtes, dia que el senyor Hitler té molta feina, hauria delegat el Poder per vint-i-quatre hores, en el coronel La Rocque.)

Afers Estrangers: **Von Ribbentrop.**

Defensa: **General Franco.**

Marina: **Almirall Suetsugu.**

Aire: **Bruno Mussolini.**

Finances: **Oliveira Salazar.**

Culte i Clero: **Cardenal Tedeschini.**

Propaganda: **Lleó Degrèlle.**

Educació Pública: **Joan Esteirich.**

Interior: **Seiss Inquart.**

Indústria i Comerç: **Lord Halifax.**

Colònies: **Un ministre francès.**

Aquest era el Govern que havia de salvar la independència de França. Damunt dels socialistes i dels comunistes recaurà la vergonya eterna d'haver-lo fet impossible amb llur estret esperit partidista, demostrat en reclamar un ministeri compost íntegrament (horror!) per francesos.

Els partits de dreta francesos protesten, una vegada més, contra els mals patriotes que sotmeten llur consciència als dictats de l'estranger. L'hora actual exigeix un Govern del tot deslligat de les petites pugnes interiors, un Govern que governi de cara als altres, com, indubtablement, hauria governat el Gabinet que avui tenim el gust de fer públic.

ESQUELLOTS

REMERCIAMENT

El nostre fraternal i mai prou estimat col·lega «La Vanguardia» va inaugurar, la setmana passada, la publicació d'un suplement d'humor, fent-nos una lleial competència, que nosaltres, no solament acceptem, sinó que saludem cortesament i amb veritable joia.

A l'editorial del primer número de l'esmentat suplement d'humor de l'esmentat col·lega «La Vanguardia», saluda afectuosament els col·legues humorístics que fan riure i els altres col·legues innombrables que fan riure sense proposar-s'ho, o sigui, aquells que de fet no són humorístics.

Nosaltres, per la part que ens toca, corresponem, remerciant-la, a aquesta cordial salutació i desitgem al nou col·lega humorístic una vida llarga, pròspera i feliç.

Quant a la competència, que el fet ens planteja, ja hem pres les nostres mesures.

Si «La Vanguardia» ens imita fent humor, nosaltres compensarem els nostres lectors imitant «La Vanguardia», o sigui, publicant esqueles.

AL NUMERO 100

Els nostres entranyables amics Pradas i Iquino, autors de la comèdia «Tu mujer es cosa mía», que amb tant d'èxit es ve representant al Principal Palace, han encaixat malament un esquellot que a propòsit de la seva genial superproducció vodevilesca vàrem publicar en aquestes pàgines, a requeriments reiterats d'ells mateixos.

Ara, amb un to un tant desafiador, ens han regalat una butaca per a la centèsima representació de «Tu mujer es cosa mía», com si amb això ens volguessin fer penedir del judici sincer que l'obra ens va mereixer després d'ésser-nos recomanada.

A nosaltres no ens sorprèn que les representacions triomfals de la comèdia de Pradas i Iquino hagin arribat al número 100.

Precisament és el que nosaltres pressentíem. El que, francament, no ens plau és que la cosa passi d'ací, puix que fóra més just que ara que ha trobat lloc adequat a la seva qualitat intrínseca, hi romangués fins que nosaltres diguéssim prou.

Està clar?

Nosaltres, quan se'ns irrita a opinar, ho fem sincerament, malgrat sigui per un amic.

—Diu que de pomes no n'hi ha; que si vols caldolla.

L'home del clavell vermell

—També aquest, fins ara, havia fet de les cebes...

UN COS BENEMERIT

La Brigada de Recuperació del Paper, (abans drapaires) i el seu funcionament

En la fúria pel treball que d'una manera tan sobtada s'ha despertat, una de les organitzacions que més es feien desitjar era la de l'aprofitament del paper per a fer paper. En efecte, des dels temps llunyans de la Revolució pel Cartell, Era d'or de la nostra Revolució i, certament, la més fecunda, en la qual a les parets s'hi anava fent una crosta com de guano de paper, que només calia excavar per treure'n una font inesgotable de matèria prima, hom havia notat que, de mica en mica aquesta matèria anava desapareixent del mercat. Si, per exemple, hom fabrica tantes resmes de paper, se'n fan cartells, s'enganxen els cartells a la paret, després es desenganxen i se'n fa paper, no hi ha cap raó perquè el paper manqui, perquè és un cercle tancat. Què passava, doncs, que s'acabés?

Després de ferms estudis i acurats, s'ha descobert que hi havia fugides de paper. Hi havia qui, del paper, en feia diaris i qui més foll encara, en feia llibres!!

Fou inútil tot advertiment i tota amenaça. Les penyores o l'empresonament no impressionaven els malversadors i ha estat precis recórrer a altres mesures, la més important de les quals ha estat una vigilància activa per a evitar que el paper serveixi per a altres usos que no siguin els seus propis de propaganda mural i per això ha estat creada la benemèrita Brigada de Recuperació del Paper (abans drapaires), que té cura de, tan bon punt veu que s'enganxa un cartell en una paret, arrabassar-lo, portar-lo a la fàbrica de paper, fer-ne paper, imprimir-hi un nou cartell i enganxar-lo a una altra paret, davant la qual hi ha ja un altre individu de la Brigada de Recuperació del Paper (abans drapaires) que, amatent, arrabassa el car-

tell, el porta corrents a la fàbrica de paper, espera que n'hi facin un paper blanc, el porta a la impremta, perquè li'n facin un cartell i l'enganxa en una paret, davant de la qual hi ha un altre individu de la Brigada de Recuperació del Paper (abans drapaires) que, encara no s'han eixugat les pastetes, per tal d'evitar pèrdua d'esforç, arrabassa el cartell, s'espera mentre n'hi fan un paper blanc, el cargola, corre a la impremta, espera que hi imprimeixin un cartell i va a enganxar-lo damunt d'una paret davant la qual s'espera un altre individu de la Brigada de Recuperació del Paper (abans drapaires)... el qual... Els nostres lectors, familiaritzats ja amb el mecanisme, comprendran perfectament la resta i el per què d'aquesta manera el paper no es pot acabar mai més.

Aquest sistema té uns gran avantatges econòmics, perquè dona feina: a) als individus de la Brigada de Recuperació del Paper (abans drapaires); b) a Tramvies de Barcelona S. A. Collectivitzada, per al transport; c) als obrers de les fàbriques de paper; d) als obrers de les fàbriques de tinta; e) als obrers de les impremtes; f) als obrers encarregats de la reparació dels tramvies i de totes les maquinàries usades; g) als sastres, barbers, sabaters, etc., etc., dels individus de la Brigada de Recuperació del Paper (abans drapaires), i h) als esmentats individus de la Brigada de Recuperació del Paper (abans drapaires). A més a més, el sistema intensifica la circulació fiduciària i el gir que, com se sap, és el tot en el comerç.

Només hi manca, en aquest perfecte organisme, una petita rodeta, que actualment nosaltres estem ultimant, i és la Brigada de Recuperació de les Pastetes,

No sabem si els nostres lectors saben, i si no ho saben ho sabran ara, que Mr. Chamberlain és conegut a Anglaterra per «l'home del clavell vermell», com l'altre famós Chamberlain era conegut per «l'home del monocle». Ara bé: Catalunya, com diu Francesc Pujols, té tot el que hi ha al món i, si com Anglaterra, té «l'home del monocle», Lluís Capdevila també ha tingut «l'home del clavell vermell», encara que aquest no era català. No sabem si encara és viu, ni com es deia.

El cas anà així:

A la Plaça Macià, quan encara era Reial, per allà a l'any 1915, hi havia un Círculo Liberal, que era un niu dels cacics en temps de Dato. D'allí en sortí el famós Garcia Victori, que també fou assassinat. Aquell Círculo, però, en realitat, era una casa de joc, que funcionava sota la protecció dels governadors civils; el seu president era un croupier. Però, per amagar aquestes activitats productives, de tant en tant havia de celebrar un acte. I així fou com, un dissabte la nit celebrà un míting al Teatre Espanyol.

El mal era, però, que, com que a Barcelona no hi havia liberals, els mítings havien d'omplir-se d'altra gent i resultaven massa divertits pel que desitjaven els socis de la casa de joc. Aquell dissabte la sala s'omplí de joves bàrbaros, requetés i catalanistes (entre aquests hi havia Carrasco i Formiguera).

Presidia l'acte un senyor desconegut, vestit de clar i amb un gran clavell vermell, d'aquells dobles, al trau. Començà el míting i començà la gresca. Quan els oradors atacaven la reacció, els requetés cridaven; quan als «falsos apòstoles de la democràcia», els radicals bramaven. I no cal dir l'escàndol que armaven quan sortia el tòpic del separatisme català, els catalanistes. Però tot es féu amb un gran aire de barrila i com si el públic s'hagués posat d'acord. El President, però, s'ho prenia amb una gran serietat i interrompia constantment els oradors per imposar silenci al públic i, sobretot, per exhibir-se.

En això, prengué la paraula el senyor Gustavo Ruiz de Grijalbo, que havia estat diputat «cunero» per Santa Coloma de Farners, i que era president de la Juventud Liberal, de Madrid, un home, naturalment, vell, com tots els membres de les joventuts de tots els partits, i es posà a dir, atacant els conservadors, que governaven aleshores:

«¿Quién tiene la culpa de que esta hermosa ciudad de Barcelona esté rodeada de conventos y apretada por un cinturón de santanas?... ¿Quién tiene la culpa de que los campos yazgan yermos por falta de brazos?... ¿Quién tiene la culpa de que la peseta ande por los suelos?... ¿Quién tiene la culpa de que los moros se muestren levantiscos en la zona de nuestro protectorado?... ¿Quién tiene la culpa de que el contribuyente se vea acosado constantemente por el insaciable fisco?»

L'home, ací, féu una pausa per agafar alè i continuà:

¿Quién tiene la culpa?»

I, en aquell moment, una veu de baix li contestà des del galliner:

—Aquell fill de p. del clavell vermell!

Esclatà una enorme riulla, una gran ovació i, com si el públic s'hagués posat d'acord, s'aixecà com un sol home i, ordenadament, abandonà la sala.

Ningú no sap si va continuar el míting.

LIBRARY OF THE
LATENEU

—Ei que em demanen és que en comptes d'èsser rei de reis sigui rei de sotes.